

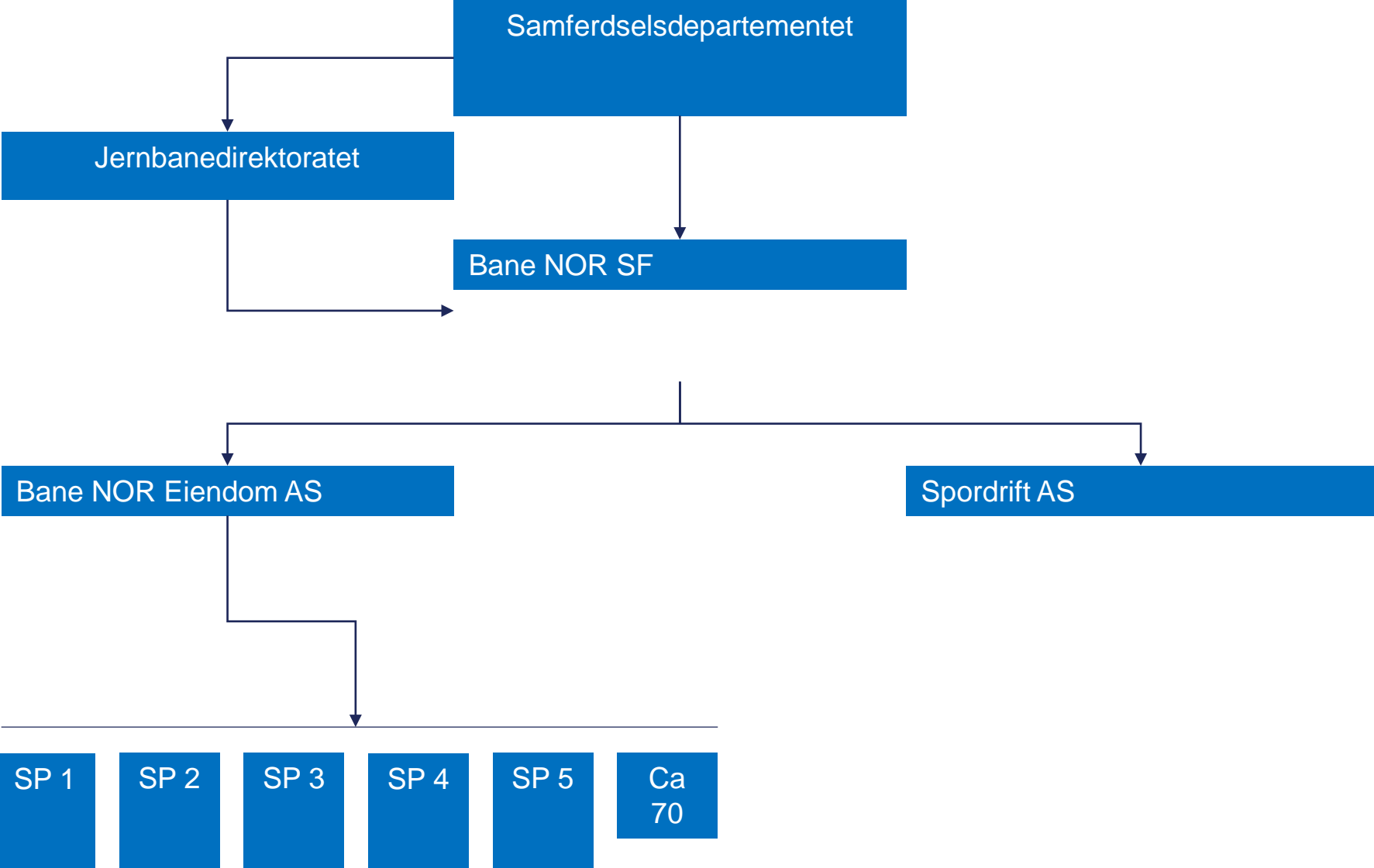

Båndlegging av arealer til jernbane

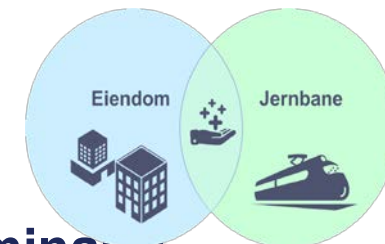
Kan transportplanlegging kombineres med by- og eiendomsutvikling?

Advokat Stein Ness

Bane NOR

Bane NOR

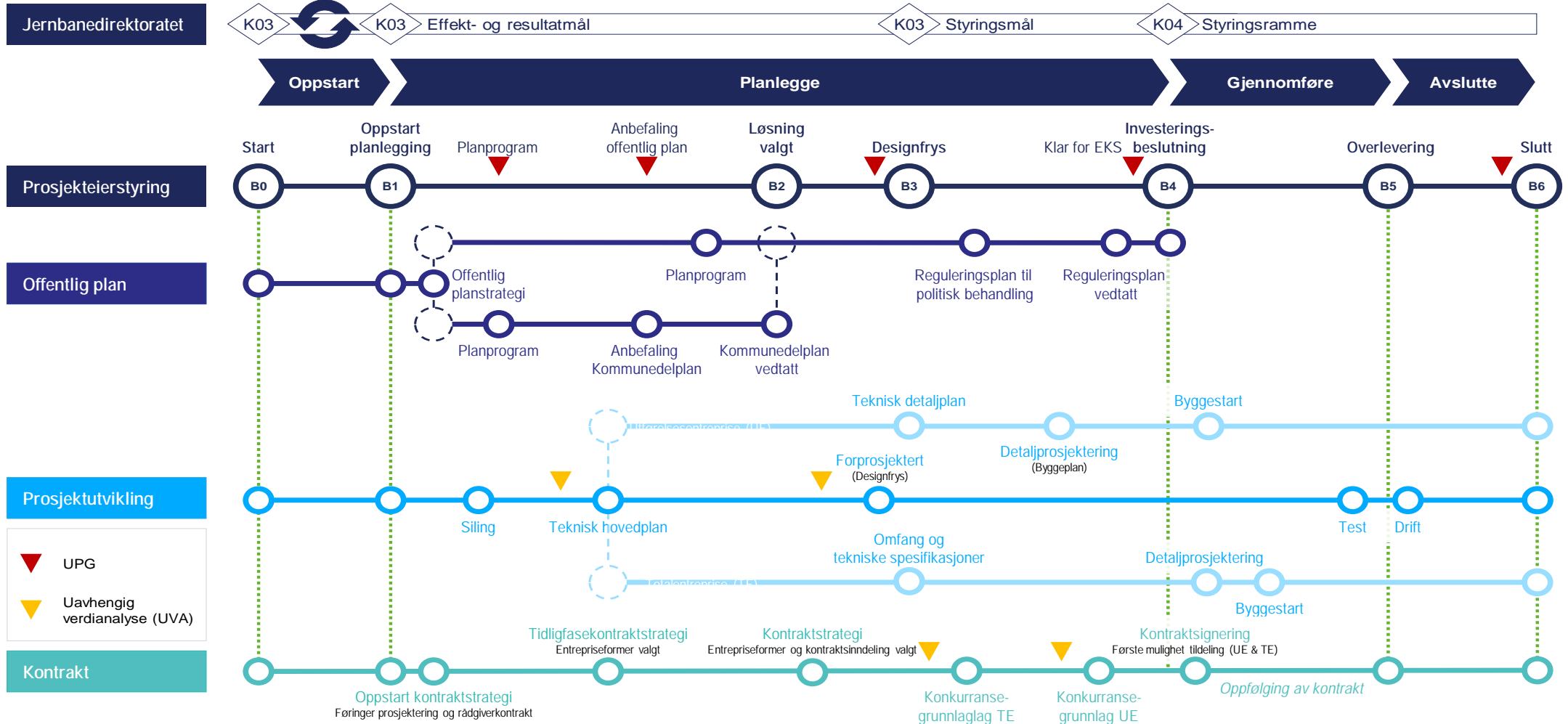
- Kjernevirksomheten er å forvalte og bygge ut jernbaneinfrastruktur
- Forvalte og utvikle jernbaneeiendom og serviceanlegg (stasjoner, godsterminaler, verksteder etc.)
- Utvikle eiendom som jernbanen ikke har behov for (kommersiell eiendomsutvikling)
- Knutepunktutvikling - utvikle gode knutepunkt i samarbeid med kommuner, andre infrastrukturaktører og grunneiere (byutvikling)

Bane NOR

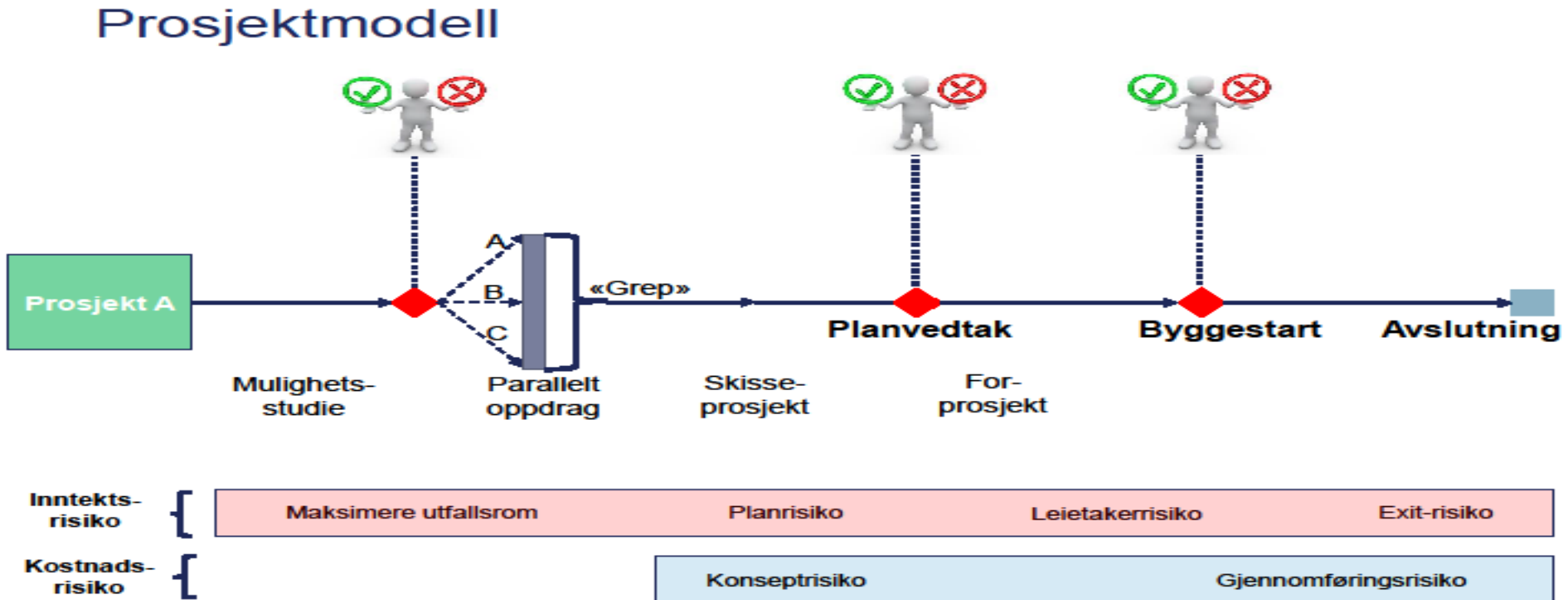
Prosjektmodell: Store prosjekter

09.05.2019

Bane NOR

Eiendomsutvikling i Bane NOR Eiendom

Båndlegging av arealer til jernbane

- **Konseptvalgutredning (KVU) i regi av jernbanedirektoratet – kan overlates til Bane NOR eller andre («mulighetsstudium»?)**
- **Utarbeidelse av planprogram for trasealternativer**
- **Utarbeidelse av kommuneplanens arealdel med KU– i samarbeid med kommune (eller bruk av statlig plan?)**
  - Pbl § 11-5 - vise overordnet styring med arealbruken – grovmasket oversiktsplan
  - Legge føringer for reguleringsplan
  - Hensynta statlig planretningslinje for samordnet bolig,- areal- og transportplanlegging

Båndlegging av arealer til jernbane

- **Kommuneplanens arealdel - arealformål pbl § 11-7 nr. 2; samferdselsanlegg**
- **Underformål jernbane, kollektivtrafikknutepunkt mv.**
- **Hovedformålene i kommuneplanens arealdel kan ikke kombineres (ikke «striperegulering»)**
- **Områder for jernbanetrasè kan båndlegges som hensynssone etter pbl § 11-8 bokstav d)**

Båndlegging av arealer til jernbane

- **Hensynssoner pbl § 11-8;**

Kommuneplanens arealdel skal i nødvendig utstrekning vise hensyn og restriksjoner som har betydning for bruken av areal. Hensyn og forhold som inngår i andre ledd bokstav a til f, kan markeres i arealdelen som hensynssoner med tilhørende retningslinjer og bestemmelser. Det kan angis flere soner for samme areal.

- **Pbl § 11-8, tredje ledd bokstav d);**

Sone for båndlegging i påvente av vedtak etter plan- og bygningsloven eller andre lover..... med angivelse av formålet

- **Båndleggingen skal sikre området mot tiltak som kan vanskeliggjøre fremtidig planlagt regulering og gjennomføring av tiltaket (midlertidig forbud)**

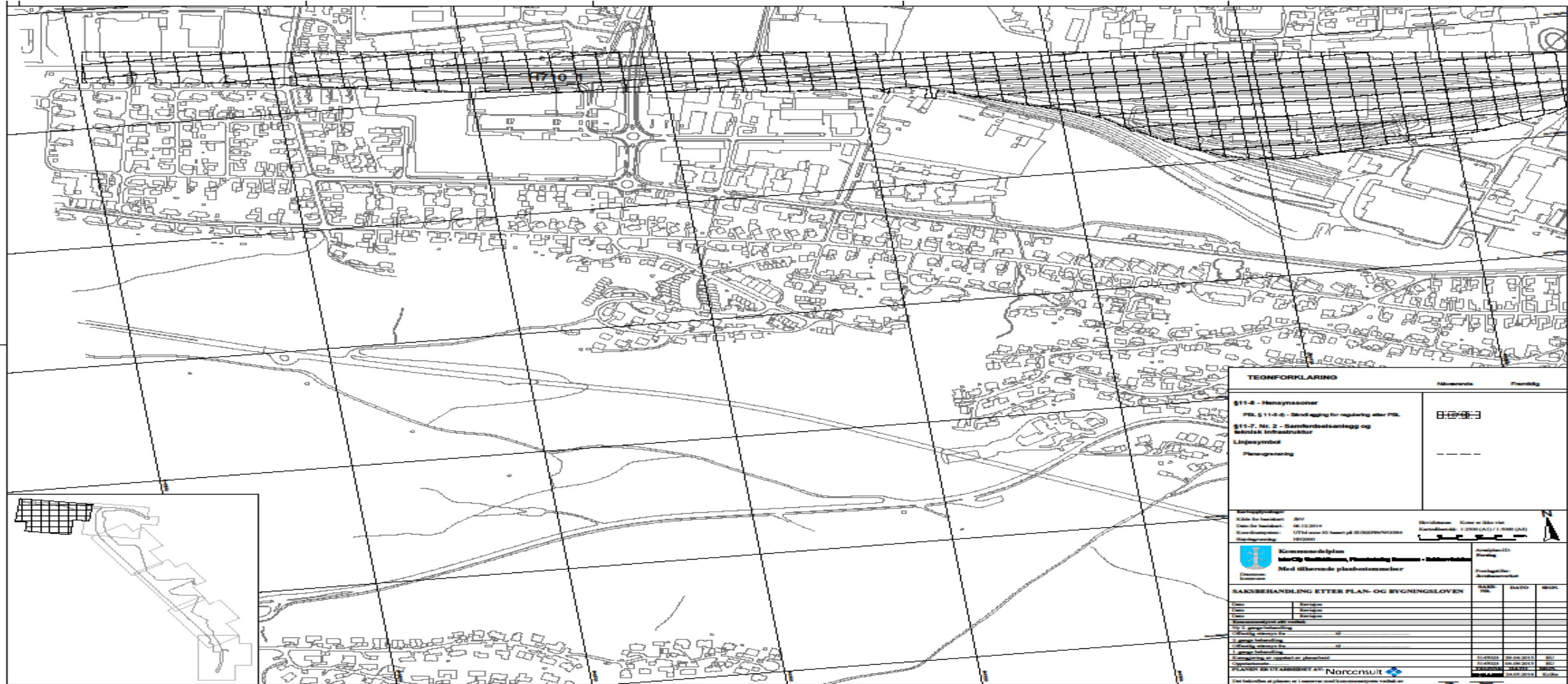
Båndlegging av arealplaner til jernbane

- **Varigheten av båndleggingen**

- Båndleggingen gjelder i fire år – kan forlenges av departementet etter søknad med fire nye år – dvs at arealene i båndleggingssonen kan «fryses» i inntil 8 år
- Hva blir konsekvensen av vedtak ikke fattes innen 8 år og at båndleggingen da opphører? - arealformålet jernbane vil fortsatt gjelde og stenge for tiltak i strid med formålet – kommunen må i tilfelle gi dispensasjoner for tiltak i strid med formålet
- Kan det fattes nytt planvedtak med samme hensynssone?

Båndlegging av arealer til jernbane

Intercity Drammen - Kobbervikdalen

Båndlegging av arealer til jernbane

- **Kommunen/forslagsstiller kan velge om det skal inntas hensynssone i kommuneplanens arealdel eller om hensynene skal ivaretas alene gjennom arealformål med bestemmelser**
- **Inntas hensynssone i arealdelen skal den videreføres i reguleringsplanen eller innarbeides i reguleringsplanens arealformål og planbestemmelser**
- **Arealformålet og soneangivelsen vil i seg selv være direkte rettslig bindende for alle tiltak – det må derfor vurderes konkret hvilke tiltak som vil være i strid med arealformålet og/eller sonens formål**

Båndlegging av arealer til jernbane

- **Hvilke bestemmelser kan det gis til en båndleggingszone?**

- Bestemmelser må gis på grunnlag av § 11-8 tredje ledd (soneangivelseskategoriene) - og/eller etter §§ 11-9 og 11-10
- Pbl § 11-8 tredje ledd angir ikke hva slags bestemmelser og retningslinjer som kan inntas i båndleggingssoner (i motsetning til de andre hensynssonene) – kan det likevel gis bestemmelser som viser hvilke rådighetsbegrensninger og retningslinjer som skal gjelde i båndleggingssonen inntil det er vedtatt reguleringsplan ?
- Pbl § 11-9 - generelle bestemmelser til arealformål – som blant annet;
  - krav om reguleringsplan
  - rekkefølgebestemmelser – kan det gis rekkefølgekrav knyttet til hensynssone for jernbanetrasè? – lite aktuelt - må vente til reguleringsplan
- Pbl § 11-10 – spesielle bestemmelser knyttet til arealformål – ingen relevante for båndleggingssoner

Båndlegging av arealer til jernbane

- Hvilke bestemmelser kan eventuelt gis i båndleggingssonen?
  - Intercity Drammen – Kobbervikdalen;

3 Hensynssone – Båndlegging, H710_1 (Pbl. §11-8, d)

3.1 Innenfor båndleggingssonen skal det ikke settes i gang tiltak som er i strid med, eller kan hindre eller vanskeliggjøre planlegging og utbygging av IC-strekning Drammen-Kobbervikdalen.

3.2 Innenfor båndleggingssonen kan det ikke tillates brønnboring uten at det foreligger tillatelse fra Jernbaneverket.

3.3 Inntil reguleringsplan for IC-strekningen er vedtatt, skal søknader om tiltak som ligger innenfor båndleggingssonen forelegges Jernbaneverket for uttalelse før vedtak fattes.

3.4 Tiltak som fremmer byutvikling rundt knutepunktene skal vurderes spesielt med sikte på å finne løsninger som kan gjennomføres før endelig reguleringsplan for jernbanetiltaket er vedtatt.

Båndlegging av arealer til jernbane

- **Hvilke bestemmelser kan eventuelt gis i båndleggingssonen?**
  - **Intercity Vestfoldbanen (Drammen) - Larvik – båndleggingssonen gjelder store deler av sentrum – begrenser by og eiendomsutvikling**
    - Kan det gis bestemmelser om hvilke tiltak som kan gjennomføres – som ikke må forelegges jernbanemyndigheten? – hvilket tiltak kan være i strid med formålet ?
    - Kan det vedtas en «foreleggingsbestemmelse» med krav om godkjennelse av jernbanemyndigheten? - nei ikke anledning til å gi planbestemmelser om byggesaksbehandling som heller ikke kan delegeres sektormyndighet
    - Kan det inntas rekkefølgekrav i tilknytting til hensynssone for båndlegging til jernbane? – ikke aktuelt så lenge det er tale om båndlegging av arealer og ikke gjennomføring av tiltak

Båndlegging av arealer til jernbane

- **Hvordan kombinere sikring av areal til jernbane og samtidig grunnlag for by- og eiendomsutvikling?**
- **Veileder for helhetlig knutepunktutvikling 2018 – faglig grunnlag for nasjonal transportplan (NTP)**
  - Et tidlig felles «mulighetsstudium» mellom infrastrukturaktørene, kommune og grunneiere/utbyggere? Referanseprosjektet Voss knutepunkt

Båndlegging av arealer til jernbane

Mulighetsstudie for knutepunktet Porsgrunn 2018

Vi tar saken i egne hender!

Mulighetsstudien

- Synliggjøre utviklingspotensial
- Bidra med kunnskap inn i andre prosesser
- Fungere som en utviklingsstrategi

plantype?
finansiering?
ansvar?
samarbeidsarena?

Prosjektet er et samarbeid mellom:

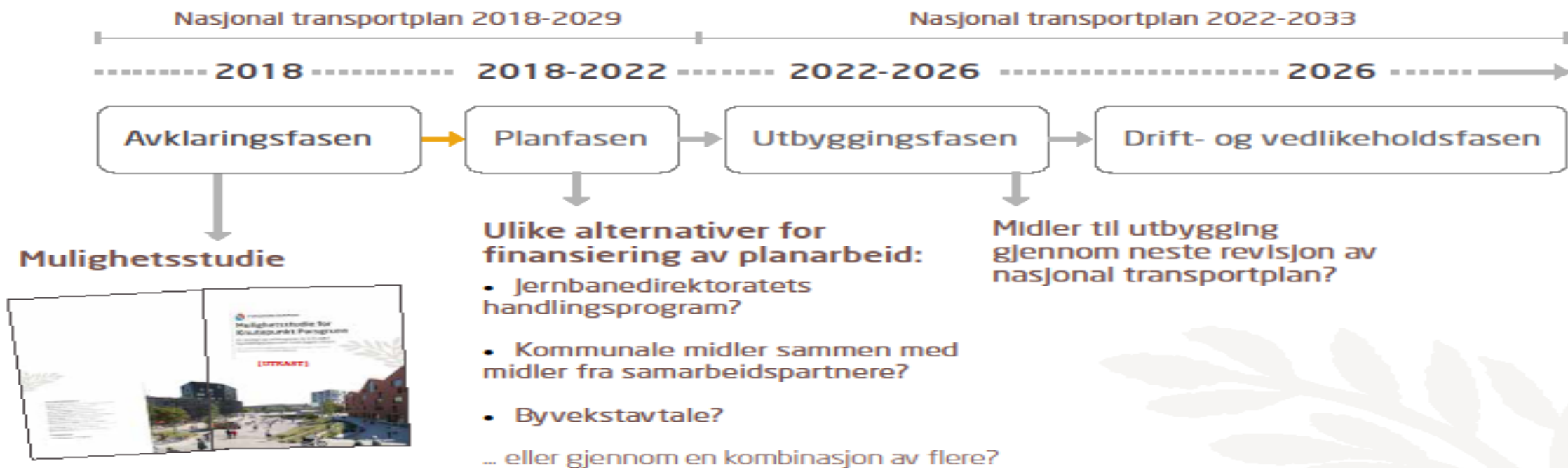
- Porsgrunn kommune
- Bane NOR Eiendom
- Telemark fylkeskommune
- Statens vegvesen

+ Jernbanedirektoratet
som ivaretar de langsiktige
jernbanebehovene

Båndlegging av arealer til jernbane

- Mulighetsstudie for knutepunktet Porsgrunn 2018

Båndlegging av arealer til jernbane

- Mulighetsstudie for knutepunktet Porsgrunn 2018

To interessante forslag!

Båndlegging av arealer til jernbane

- Mulighetsstudie for knutepunktet Lysaker – samarbeid mellom Jernbanedirektoratet, Bærum kommune, Bane NOR SF, Bane NOR Eiendom og Fylkeskommunen v/Fornebubanen

